

Fundacje rodzinne – czy będzie zmiana reguł w trakcie gry?

Wstęp

Fundacje rodzinne zostały stworzone jako mechanizm umożliwiający sprawne i elastyczne gospodarowanie majątkiem rodzinnym, dostosowane do ewoluujących warunków rynkowych¹. Ich powołanie może stanowić pierwszy etap sukcesji, ale też prowadzić do przyszłej profesjonalizacji zarządu nad firmą. Głównym celem fundacji jest więc pomoc w zapewnieniu bezpiecznej sukcesji oraz zachowanie i zabezpieczenie majątku rodzinnego, głównie w postaci aktywów firmowych. Miały one być narzędziem, „które pozwoliłoby zabezpieczyć ‘dziedzictwo’ budowanego rodzinnego majątku firmowego i prywatnego założycieli/nestorów przed niekontrolowaną sukcesją (np. w przypadku nagłej śmierci założycieli czy z powodu konfliktów w rodzinie)”². W 2024 roku było „ponad 3 tys. wniosków i ponad 2 tys. zarejestrowanych fundacji rodzinnych”³. Ich liczba stale rośnie.

W sierpniu zeszłego roku, w ramach budowy „prostego, przyjaznego i zrozumiałego systemu podatkowego”⁴, toczyły się prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. Propozycje przedstawione przez Ministerstwo Finansów zakładały m.in. objęcie podatkiem sprzedaż majątku przez fundacje rodzinne. Przepisy jednak nie uległy zmianie od stycznia 2025 roku⁵, lecz warto zastanowić się na przyszłość, czy rzeczywiście takie rozwiązania mają na celu uszczelnienie systemu podatkowego? Jakie jest stanowisko Rady Przedsiębiorczości? Jakie mogą być skutki częstej zmiany przepisów dotyczących fundacji rodzinnych?

---

¹ M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne w 2025 roku*, <https://grantthornton.pl/publikacja/fundacje-rodzinne-w-2025-roku/>

² Tamże.

³ K. Wojarska-Aleksiejuk, P. Aleksiejuk, *Fundacja rodzinna: co trzeba doprecyzować, a co zmienić*, <https://www.gazetaprawna.pl/firma-i-prawo/artykuly/9716450,fundacja-rodzinna-co-trzeba-doprecyzowac-a-co-zmienic.html>

⁴ *Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw*, Nr projektu UD116, https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-podatku-dochodowym-od-osob-fizycznych-ustawy-o-podatku-dochodowym-od-osob-prawnych-oraz-niektorych-innych-ustaw6?utm_source=chatgpt.com

⁵ W związku z tym, że projekt ustawy nie ujrzał światła dziennego do końca listopada 2024 r. przepisy ustawy o fundacji rodzinnej nie ulegną zmianie w 2025 roku (M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne...*).

Propozycje zmian w opodatkowaniu fundacji rodzinnych

W art. 143 *Ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej* czytamy: „Rada Ministrów dokona przeglądu funkcjonowania przepisów ustawy i przedłoży Sejmowi i Senatowi informację o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian, po upływie **3 lat od dnia jej wejścia w życie**”⁶. Jak się okazuje, pomimo tego zapisu Ministerstwo Finansów planuje wprowadzenie zmian uszczelniających regulacje dotyczące opodatkowania fundacji rodzinnej⁷. W nowelizacji, która miała wejść w życie, dość kontrowersyjnym elementem była propozycja **objęcia 19% podatkiem dochodowym sprzedaży majątku wniesionego do fundacji przez fundatora, beneficjenta lub podmioty powiązane, jeśli sprzedaż nastąpi przed upływem określonego czasu**⁸. Okres karencji przy sprzedaży majątku wniesionego do fundacji miałby wynosić 15 lat. „Zasada ta skutkowałaby znacznym ograniczeniem elastyczności zarządzania aktywami, co stoi w sprzeczności z potrzebami współczesnych przedsiębiorców”⁹. Po upływie ww. czasu zbycie majątku nie byłoby obciążone tym podatkiem. Jednak „tak długi okres karencji (...) może skutecznie zamrozić potencjał operacyjny fundacji, zmuszając fundatorów do poszukiwania alternatywnych rozwiązań za granicą. To z kolei osłabia konkurencyjność polskiej instytucji fundacji rodzinnych na tle innych jurysdykcji, takich jak Niemcy, Austria czy Luksemburg”¹⁰. Fundacja rodzinna służy z założenia temu, aby pomnażać majątek, podejmując decyzje bardziej opłacalne na przestrzeni czasu. Wprowadzenie takiego przepisu zahamowałoby więc rozwój firm, spowodowany przymusem gromadzenia majątku, zamiast obrotu nim.

Innym z czynników reformy w ramach „zmian uszczelniających”, miały być „zmiany w daninie solidarnościowej¹¹ – **poszerzenie podstawy obliczenia daniny solidarnościowej (...) o świadczenia beneficjentów otrzymane z fundacji rodzinnej**”¹². Zadać należy pytanie, jak ma się to do definicji fundacji rodzinnej, która mówi, że: „fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim **w interesie beneficjentów**

---

⁶ *Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej*, https://orka.sejm.gov.pl/proc9.nsf/ustawy/2798_u.htm#_ftn1, Art. 143.

⁷ *Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku...*, wyd. cyt.

⁸ M. Pogroszewska, *Fundacje rodzinne – w przepisach kluczowa jest stabilność*, <https://www.prawo.pl/podatki/czy-beda-zmiany-w-opodatkowaniu-fundacji-rodzinnych,528758.html>

⁹ M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne...*, wyd. cyt.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Danina ta miałaby wynosić 4% i być płacona przez osoby, których roczny dochód przekracza 1 mln zł.; „Przepisy poszły za daleko”. *Rząd nałoży nowy podatek*, <https://www.money.pl/podatki/przepisy-poszly-za-daleko-rzad-nalozyl-nowy-podatek-7062424484793216a.html>

¹² *Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku...*, wyd. cyt.

oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów”¹³. Wszelkie formy nadmiernego opodatkowania nie służą dobru osób prawnych, jak i osób fizycznych. Planowane było również „opodatkowanie przychodów z najmu nieruchomości oraz zaostrzenie sankcji za naruszenie zasad funkcjonowania fundacji”¹⁴, czy objęcie fundacji rodzinnych przepisami o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC).

Czy rzeczywiście ww. plany miałyby na celu wyłącznie uszczelnienie systemu podatkowego? Ministerstwo Finansów powinno swoje stanowisko opierać na danych bardziej wiarygodnych niż np. wnioski o interpretacje podatkowe w sprawie fundacji rodzinnych Krajowej Administracji Skarbowej – o które każdy podatnik może legalnie wystąpić, czy też wypowiedzi medialne ekspertów, jak również własne przypuszczenia¹⁵. Przy braku wniosków pokontrolnych, czy chociażby przeprowadzonych badań, powyższe argumenty, mające wpływ na opinię o fundacjach rodzinnych wydają się niepełne.

Zdaniem Rady Przedsiębiorczości...

Propozycje zmian w zakresie funkcjonowania fundacji rodzinnych, w takim kształcie, budzą wiele wątpliwości wśród przedsiębiorców. Regulacje te, wydają się być niekorzystne dla idei fundacji, które „mają być narzędziem umożliwiającym efektywne i dynamiczne zarządzanie majątkiem rodzinnym, dostosowanym do zmieniających się warunków rynkowych”¹⁶. Rada Przedsiębiorczości, jako forum współpracy przedstawicieli 9 największych organizacji reprezentujących przedsiębiorców i pracodawców w Polsce, zajęła stanowisko w tej kwestii.

Rada, krytycznie odniosła się do propozycji Ministra Finansów i postulowała o „realny dialog z biznesem”. Ponadto zaapelowała do ministra finansów o wsparcie w sprawie fundacji rodzinnej¹⁷. Organizacje zrzeszone w Radzie Przedsiębiorczości wyraziły zdecydowany sprzeciw wobec sposobu, w jaki przedstawia się fundacje rodzinne oraz zakładających je przedsiębiorców. Krytyka ta dotyczyła zarówno narracji, jak i proponowanych zmian w prawie. Organizacje uważają, że takie podejście jest sprzeczne z zasadą stabilności prawa, co może sugerować, że zmiany są nieprzewidywalne i potencjalnie szkodliwe dla przedsiębiorców¹⁸. Rada Przedsiębiorczości oceniła ww. zmiany podatkowe dotyczące fundacji rodzin-

---

¹³ Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, wyd. cyt., Art. 2.1.

¹⁴ M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne...*, wyd. cyt.

¹⁵ M. Pogroszewska, *Co dalej z fundacją rodzinną – MF prowadzi konsultacje*, <https://www.prawo.pl/podatki/czy-bedzie-zmiana-przepisow-o-fundacji-rodzinnej,529296.html>

¹⁶ M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne...*, wyd. cyt.

¹⁷ M. Pogroszewska, *Co dalej z fundacją rodzinną...*, wyd. cyt.

¹⁸ Tamże.

nych, jako radykalne i niekorzystne. Organizacja apelowała o wstrzymanie prac i podkreśliła, że konieczne jest znalezienie rozwiązań wspierających dalszy rozwój fundacji rodzinnych, a nie ich ograniczanie czy niszczenie. Rada sugerowała, że proponowane regulacje mogą zagrozić funkcjonowaniu tej instytucji prawnej, co budzi niepokój w środowisku przedsiębiorców¹⁹. Podkreślono, że po ponad 30 latach od przemian ustrojowych w Polsce, rodzime prawo w końcu zaoferowało narzędzia, które zapewniły trwałość i niepodzielność firm rodzinnych, zabezpieczając m.in. przyszłość osób najbliższych (podobnie jak jest to w krajach „starszej” Europy)²⁰.

Krytyczne stanowisko wobec planowanych zmian w opodatkowaniu fundacji rodzinnych przyczyniło się do tego, że na chwilę obecną nie weszły one w życie. Konieczne jest wypracowanie rozwiązań sprzyjających dalszemu rozwojowi fundacji rodzinnych. Zostały one bowiem stworzone w celu ochrony majątku na pokolenia.

Skutki zmiany przepisów dotyczących fundacji rodzinnych

Wielu przyszłych polskich fundatorów wstrzymało się z decyzjami, co do powołania do życia fundacji rodzinnych²¹. Powodem tego są częste i nieprzemyślane zmiany przepisów, które mogą budzić niepewność i obawy o stabilność – co jest sprzeczne z pierwotnym celem fundacji rodzinnych. Zmiany w zaproponowanym powyżej kształcie powodują uzasadniony niepokój wśród przedsiębiorców. Jakie jeszcze mogą być skutki częstej zmiany przepisów? Omawiane propozycje, jeśli w podobnej formie dojdą kiedyś do skutku, mogą²²:

- istotnie wpłynąć na postrzeganie fundacji rodzinnych;
- doprowadzić do jeszcze większego odpływu polskiego kapitału za granicę;
- mieć wpływ na konkurencyjność fundacji rodzinnych;
- być nieproporcjonalnie restrykcyjne i szkodliwe;
- ograniczyć potencjał tych fundacji;
- hamować efektywne zarządzanie majątkiem;
- zaburzyć zaufanie na linii przedsiębiorca-podatnik-państwo.

---

¹⁹ „Apelujemy o wstrzymanie prac”. Reagują na zapowiedź opodatkowania fundacji rodzinnych, <https://www.money.pl/pieniadze/apelujemy-o-wstrzymanie-prac-reaguja-na-zapowiedz-opodatkowania-fundacji-rodzinnych-7065356548307488a.html>

²⁰ Tamże.

²¹ P. Aleksiejuk, *Fundacja rodzinna jednak bez zmian w opodatkowaniu*, <https://www.prawo.pl/podatki/czy-zmieni-sie-opodatkowanie-fundacji-rodzinnej-p-aleksiejuk,530490.html>

²² M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne...*, wyd. cyt.; M. Chinczewski, *Fundacja RODZINNA – rząd wprowadza zmiany! Czy przestanie mieć sens?*, <https://www.youtube.com/watch?v=ZJJ8RxpTz5w>

Fundacje rodzinne to jedne z najskuteczniejszych metod ochrony rodzinnego majątku. W przeciwieństwie do przedsiębiorstw, które mogą ulec rozdrobnieniu w wyniku dziedziczenia, fundacja rodzinna umożliwia skoncentrowanie majątku i efektywne zarządzanie nim. W Polsce, ze względu na stosunkowo nowe regulacje prawne, fundacje rodzinne mogą napotkać na jeszcze inne problemy, takie jak:

- koszty założenia i zarządzania – proces założenia fundacji rodzinnej wiąże się z pewnymi kosztami, które mogą być znaczne, szczególnie dla mniejszych firm rodzinnych (minimalny fundusz założycielski fundacji rodzinnej wynosi 100 000 zł.)²³. Ponadto, bieżące zarządzanie fundacją może wymagać zatrudnienia specjalistów, co również generuje dodatkowe koszty (np. zatrudnienie profesjonalnych menedżerów, koszty pełnej rachunkowości, koszty prawne);
- złożoność prawna i administracyjna – fundacja rodzinna to struktura prawna, która wymaga precyzyjnej organizacji i zarządzania. Może to być wyzwaniem dla rodzin, które nie dysponują odpowiednią wiedzą prawną i administracyjną;
- ograniczona elastyczność – ustalenie zasad zarządzania w statucie fundacji rodzinnej może ograniczyć elastyczność w reagowaniu na zmieniające się warunki rynkowe lub rodzinne.

Podsumowanie

Skuteczne przekazanie majątku w ręce rodziny, zapewnienie ciągłości działania firmy czy ochrona i zabezpieczenie kapitału – to główne powody zakładania fundacji rodzinnej. Jednak w związku z częstymi zmianami przepisów dotyczących fundacji rodzinnych, rośnie niepewność wśród przedsiębiorców. Potrzeba stabilnego i przyjaznego otoczenia prawnego, które zachęcałoby do zakładania tych fundacji, a nie do ich likwidacji. Brak stabilności prawnej podważa zaufanie do tego narzędzia i może skutkować odpływem kapitału za granicę. Jeśli regulacje będą często modyfikowane, może to znacząco osłabić konkurencyjność fundacji rodzinnych i ograniczyć ich potencjał jako skutecznego narzędzia sukcesji oraz ochrony majątku rodzinnego. Propozycje zmian przedstawione przez Ministerstwo Finansów w zakresie funkcjonowania fundacji budzą wątpliwości dotyczące ciągłości funkcjonowania polskich firm rodzinnych. Obecnie obserwujemy rozczarowanie przyszłych fundatorów fundacji rodzinnych w Polsce, którzy wstrzymali się z decyzjami o ich zakładaniu. Istnieją obawy, że

---

²³ *Fundacja rodzinna w Polsce po roku funkcjonowania ustawy – rozmowa z mec. Agnieszką Mitręgą*, GWLAW, <https://www.youtube.com/watch?v=-VSvIwg5KRU>

rzządzający mogą wprowadzić zmiany prawne niekorzystne dla przedsiębiorców. Regulacje, choć teoretycznie mają na celu uszczelnienie systemu podatkowego, wydają się nieproporcjonalnie restrykcyjne i potencjalnie szkodliwe dla kluczowych założeń stojących za ideą fundacji rodzinnych²⁴. „Przedsiębiorcy potrzebują przewidywalnego otoczenia legislacyjnego, zwłaszcza w kontekście planowania sukcesji majątkowej. Tymczasem zapowiedzi zmian, które nie zostały poparte konkretnymi projektami ustaw, budzą niepewność i podważają zaufanie do polskiego systemu prawnego”²⁵. Wprowadzenie nadmiernego opodatkowania fundacji rodzinnych przyczyni się do stopniowego wygaszania tak bardzo potrzebnej instytucji. Choć omawiane zmiany nie weszły w życie od stycznia 2025 r., przedsiębiorcy będą trzymać „rękę na pulsie”, w celu zaniechania podobnych propozycji. Bowiern kolejna próba zmian dotycząca fundacji rodzinnych prawdopodobnie będzie miała miejsce w II kwartale 2025 r.²⁶.

Zgodzić należy się z dr Anną Marią Panasiuk, która pisze, że: „taka zmiana reguł ‘w trakcie gry’ budzi obawy o bezpieczeństwo majątków, które miały być chronione przez tę instytucję”²⁷. Stabilne i przemyślane prawo jest kluczowe dla dalszego rozwoju tej formy zarządzania majątkiem w Polsce, a minione dwa lata funkcjonowania fundacji rodzinnej to nadal zbyt krótki okres, aby wyciągnąć stosowne wnioski.

Bibliografia

- „Apelujemy o wstrzymanie prac”. Reagują na zapowiedź opodatkowania fundacji rodzinnych, <https://www.money.pl/pieniadze/apelujemy-o-wstrzymanie-prac-reaguja-na-zapowiedz-opodatkowania-fundacji-rodzinnych-7065356548307488a.html>
- Aleksiejuk P., *Fundacja rodzinna jednak bez zmian w opodatkowaniu*, <https://www.prawo.pl/podatki/czy-zmieni-sie-opodatkowanie-fundacji-rodzinnej-p-aleksiejuk,530490.html>
- Chinczewski M., *Fundacja RODZINNA – rząd wprowadza zmiany! Czy przestanie mieć sens?*, <https://www.youtube.com/watch?v=ZJJ8RxpTz5w>
- Fundacja rodzinna w Polsce po roku funkcjonowania ustawy – rozmowa z mec. Agnieszką Mitręgą*, GWLAW, <https://www.youtube.com/watch?v=-VSvIwg5KRU>
- Jabłońska M., *Fundacje rodzinne w 2025 roku*, <https://grantthornton.pl/publikacja/fundacje-rodzinne-w-2025-roku/>

---

²⁴ M. Jabłońska, *Fundacje rodzinne...*, wyd. cyt.

²⁵ Tamże.

²⁶ Planowany termin przyjęcia projektu przez Radę Ministrów to II kwartał 2025 r.

²⁷ A. M. Panasiuk, „Otrząśnijcie się!” *Apeluję do rządu ws. fundacji rodzinnych*, <https://annamariapanasiuk.com/otrzasnijcie-sie-apeluje-do-rzadu-ws-fundacji-rodzinnych/>

Panasiuk A. M., „*Otrząśnijcie się!*” *Apeluję do rządu ws. fundacji rodzinnych*, <https://annamaria-panasiuk.com/otrzasnijcie-sie-apeluje-do-rzadu-ws-fundacji-rodzinnych/>

Pogroszewska M., *Co dalej z fundacją rodzinną – MF prowadzi konsultacje*, <https://www.prawo.pl/podatki/czy-bedzie-zmiana-przepisow-o-fundacji-rodzinnej,529296.html>

Pogroszewska M., *Fundacje rodzinne – w przepisach kluczowa jest stabilność*, <https://www.prawo.pl/podatki/czy-beda-zmiany-w-opodatkowaniu-fundacji-rodzinnych,528758.html>

„*Przepisy poszły za daleko*”. *Rząd nałoży nowy podatek*, <https://www.money.pl/podatki/przepisy-poszly-za-daleko-rzad-nalozy-nowy-podatek-7062424484793216a.html>

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Nr projektu UD116, https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-podatku-dochodowym-od-osob-fizycznych-ustawy-o-podatku-dochodowym-od-osob-prawnych-oraz-niektorych-innych-ustaw6?utm_source=chatgpt.com

Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, https://orka.sejm.gov.pl/proc9.nsf/ustawy/2798_u.htm#_ftn1

Wojarska-Aleksiejuk K., Aleksiejuk P., *Fundacja rodzinna: co trzeba doprecyzować, a co zmienić*, <https://www.gazetaprawna.pl/firma-i-prawo/artykuly/9716450,fundacja-rodzinna-co-trzeba-doprecyzowac-a-co-zmienic.html>